

Ze Sławomirem Hinc, prezesem GAZ-SYSTEM, rozmawia Radosław Nosek

Sławomir Hinc, prezes GAZ-SYSTEM, fot. mat. prasowe

GAZ-SYSTEM odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego Polski. Jakie są najważniejsze wyzwania stojące przed spółką w kontekście dywersyfikacji dostaw gazu i uniezależnienia się od surowców ze wschodu?

Od początku swojego istnienia, czyli od ponad dwudziestu lat, GAZ-SYSTEM konsekwentnie realizuje strategię, której celem było tworzenie technicznych możliwości dywersyfikacji dostaw gazu i uniezależnienie się od importu z Rosji. To był proces długofalowy, ale jego efekty są naprawdę imponujące. Zbudowaliśmy ponad trzy tysiące kilometrów gazociągów, a kluczowe inwestycje, takie jak Terminal LNG w Świnoujściu, Baltic Pipe czy połączenia międzysystemowe z Czechami, Litwą i Słowacją, całkowicie zmieniły układ sił na rynku gazu.

Dziś Polska ma w pełni zdywersyfikowane źródła dostaw – nie jesteśmy już uzależnieni ani od jednego dostawcy, ani od jednego kierunku dostaw. Zarządzamy ponad dwunastoma tysiącami kilometrów sieci, mamy rozbudowaną infrastrukturę transgraniczną i pełną elastyczność w sterowaniu przepływami gazu. Mówiąc obrazowo – jesteśmy w miejscu, w którym możemy sprowadzać gaz z dowolnego miejsca na świecie i kierować go tam, gdzie jest potrzebny.

Jakie kolejne inwestycje są planowane, aby jeszcze bardziej zwiększyć elastyczność dostaw gazu do kraju?

Dzisiaj koncentrujemy się na domknięciu tzw. Bramy Północnej – chodzi o uzupełnienie istniejącej infrastruktury na Pomorzu, czyli Terminalu LNG w Świnoujściu i Baltic Pipe, o dodatkowe możliwości importu gazu, które pozwolą nam czuć się w pełni bezpiecznie. Dlatego realizujemy projekt FSRU – czyli pływający terminal LNG w Zatoce Gdańskiej o przepustowości 6,1 mld m³ rocznie. To jedna z kluczowych inwestycji energetycznych w Polsce. W tych kontraktach znaczący udział będzie miał tzw. local content, także dla specjalistycznych robót.

Transformacja energetyczna i dążenie do neutralności klimatycznej

stawiają przed gazem ziemnym nowe wyzwania. Jak GAZ-SYSTEM postrzega przyszłość gazu jako paliwa przejściowego i jakie działania podejmuje w zakresie rozwoju niskoemisyjnych technologii, np. wodoru?

Jestem przekonany, że w polskich realiach gaz ziemny jeszcze długo będzie ważnym elementem transformacji energetycznej. Niektórzy mówią, że to paliwo przejściowe, inni, że komplementarne, stabilizujące OZE. Niezależnie od nazewnictwa – większość ekspertów zgadza się, że bez gazu nie przejdziemy sprawnie do gospodarki zeroemisyjnej. Wodór, technologie wychwytywania i składowania CO₂ – one jeszcze potrzebują czasu, żeby osiągnąć dojrzałość rynkową. A rzeczywistość pokazuje, jak np. w listopadzie ubiegłego roku, kiedy Europa zmagala się z „Dunkelflaute” – okresem bez słońca i wiatru – zużycie gazu wzrosło aż o 80 proc. względem roku poprzedniego. Gazu po prostu nie dało się zastąpić innym źródłem energii. Dlatego kontynuujemy inwestycje zwiększające bezpieczeństwo gazowe, ale jednocześnie już teraz działamy na rzecz dekarbonizacji gospodarki. Prowadzimy prace koncepcyjne nad infrastrukturą do przesyłu wodoru, jesteśmy gotowi na przyłączenie biometanowni, analizujemy możliwości przesyłu CO₂. Te działania muszą być prowadzone dwutorowo: transformacja i bezpieczeństwo muszą się uzupełniać. Dlatego gaz nadal będzie zajmował kluczowe miejsce w naszych planach operacyjnych, bo w polskich realiach nie ma dla niego szybkiej alternatywy. Musimy inteligentnie połączyć te dwie ścieżki rozwoju, biorąc pod uwagę nie tylko europejskie cele klimatyczne, ale również realia rynkowe, prawne, finansowe i społeczne. Nie możemy pozwolić na to, żeby zbyt pochopne plany transformacyjne zachwiały bezpieczeństwem energetycznym, wpłynęły na konkurencyjność polskiego i europejskiego przemysłu. Ale też nie możemy dopuścić do scenariusza skrajnego, gdy zaniechania lub zbyt powolne działania pozbawią Polskę i Europę konkurencyjnej przewagi, którą długoterminowo ma szansę zyskać, dzięki przeprowadzeniu efektywnej transformacji energetycznej.

fot. GAZ-SYSTEM

Jakie innowacje technologiczne, także w zakresie AI, wdraża GAZ-SYSTEM, aby zwiększyć efektywność przesyłu i magazynowania gazu?

To bardzo zasadne pytanie, ponieważ skończył się czas, gdy możemy o tych kwestiach mówić jak o wyzwaniach przyszłości. Musimy je traktować jako teraźniejszy kierunek rozwoju infrastruktury i przemysłu, bo cyfryzacja i sztuczna inteligencja są katalizatorami dla wzrostu gospodarczego. Ale wdrażanie nowoczesnych technologii w branży energetycznej to duże wyzwanie, bo musimy zawsze pamiętać o priorytecie, jakim jest dla nas bezpieczeństwo przesyłu. Ryzyka związane z AI są duże, dlatego wymagają hybrydowego podejścia, czyli połączenia technologii z nadzorem ludzkim i

automatycznymi procedurami bezpieczeństwa. W tym momencie, w związku ze wzrostem zagrożeń, szczególnie mocny nacisk kładziemy na cyberbezpieczeństwo naszej infrastruktury krytycznej. Używamy zaawansowanych systemów monitoringu sieci i zdalnego sterowania, które cały czas rozwijamy.

Czy cyfryzacja sieci przesyłowych i inteligentne rozwiązania mają szansę stać się kluczowym elementem przyszłej infrastruktury gazowej w Polsce?

Ogromnym polem do wprowadzania innowacji jest obszar technologii wspierających transformację rynku energii.

Myślę tu na przykład o integracji systemu przesyłu gazu z przyszłą infrastrukturą wodorową. Przystosowanie sieci do transportu wodoru poprzez konwersję istniejących gazociągów lub budowę nowych jest obiektem naszych analiz, bo zobowiązują nas do tego przepisy unijne.

Oczywiście, jak to często bywa, znaczącą przeszkodą dla wprowadzania nowoczesnych rozwiązań są ograniczenia finansowe. Tak jak wspomniałem, sztuczna inteligencja może odegrać bezprecedensową rolę w zwiększeniu efektywności i opłacalności inwestycji w technologie wodorowe czy wpływać na wzrost produktywności spółek w bieżącej działalności. Ale są to procesy długotrwałe i kosztochłonne, dla których potrzebujemy nie tylko strategii, ale i pieniędzy.

Dlatego cieszę się, że Polska będzie mogła korzystać z unijnych funduszy proponowanych w ramach nowego podejścia Komisji Europejskiej do zwiększenia konkurencyjności europejskiego przemysłu. Będziemy dążyć do tego, żeby GAZ-SYSTEM, jako lider w wykorzystaniu środków europejskich w przeszłości, mógł teraz efektywnie korzystać ze wsparcia także w obszarze zastosowania najnowocześniejszych dostępnych rozwiązań.